

Docentenhandreiking 'Evalueren als continu dialoog'

Hoe kan ik samen met studenten mijn onderwijs verbeteren?

Hoe evalueer je effectief je vak? Studenten worden aan het eind van elk vak gevraagd om hun mening en ervaring te delen via de UvA Q. Er valt echter meer uit de evaluaties te halen door bijvoorbeeld het vak gaandeweg op een constructieve manier te evalueren, met studenten. Dit artikel stipt enkele mogelijkheden en momenten aan om aandacht te besteden aan evaluatie: aan het begin, tijdens en eind van een vak.

Bij aanvang van een vak

Als je van plan bent om tijdens een vak op een of meerdere momenten te evalueren helpt het om dit aan het begin van het vak aan te kondigen. Daarbij is het belangrijk om studenten hier bewust van te maken en expliciete verwachtingen over deze evaluatiemomenten te uiten.

Hoe maak je studenten bewust van hun rol in evaluaties en de betekenis ervan?

- Beschrijf wat er in het vak is veranderd op basis van voorgaande evaluaties (dit kun je ook beschrijven in de studiehandleiding). Leg uit waarom evalueren belangrijk is, voor jou persoonlijk en voor de onderwijskwaliteit.
- Maak studenten duidelijk dat ze samen met hun docent medeverantwoordelijk zijn voor het succes van het vak.
- Besteed aandacht aan het feit dat het geven van constructieve feedback een vaardigheid is die studenten moeten ontwikkelen. Daarbij moeten zij een andere houding leren aan te nemen: door studenten hier actief op te wijzen zullen zij worden aangemoedigd om bewuster over het onderwijs en hun rol daarbinnen na te denken.

Hoe communiceer je over **waar**, **wanneer** en **hoe** studenten feedback kunnen geven?

Het kan voor studenten gecompliceerd zijn om een cursus te evalueren, vooral als zij deze feedback zelf aan de docent moeten geven. Daarom is het belangrijk om studenten te voorzien van een kader: laat studenten weten op welke momenten, op welke manier en over welk onderwerp ze feedback kunnen geven. Dit helpt studenten om te bepalen wat ze kunnen evalueren en waar ze zich op kunnen focussen gedurende het vak.

Enkele concrete suggesties:

- Onderwerpen:
 - Inhoud van de bijeenkomsten/opdrachten. *Hoe ervaarde je de opdracht voor deze bijeenkomst? Zou je je op dezelfde manier willen voorbereiden voor een volgend werkcollege?*
 - De context/het verband. *Is de connectie tussen het hoorcollege en de werkgroep duidelijk?*
 - De begeleiding/supervisie. *Hoe ervaar je de begeleiding bij de groepsopdracht? Is er iets nodig in de komende weken om de opdrachten succesvol af te kunnen ronden?*
 - Het proces. *Vaak zijn studenten niet adequaat voorbereid voor werkgroepen: wat is de oorzaak en hoe zou dit kunnen worden verbeterd?*
- Momenten
 - Na een specifieke bijeenkomst. Als je een nieuwe werkvorm of onderwijsmethode uitprobeert zou dit de reden kunnen zijn voor een (korte) evaluatie.

- Halverwege een vak: na verschillende bijeenkomsten kun je het leerproces met studenten bespreken. *Als je naar de leerdoelen van het vak kijkt, heb je dan het idee dat je deze hebt bereikt? Waar moet de komende weken nadrukkelijk aandacht aan worden besteed om deze doelen te kunnen bereiken?*
- Manieren
 - Laat studenten weten op welke manier ze feedback kunnen geven. Geef het aan als je hier een voorkeur voor hebt: mondeling na de bijeenkomst, via e-mail, of op een andere manier? Houd wel in gedachten dat via e-mail miscommunicatie snel kan ontstaan.

Gedurende een vak

Tijdens een vak is het vooral nuttig om over elementen te evalueren die in de daaropvolgende weken nog aangepast kunnen worden. Er zijn een paar algemene punten die je in gedachten kunt houden als je studenten tijdens een vak om feedback vraagt:

- Een open en veilig leerklimaat met respect voor elkaar is van cruciaal belang.
- Moedig studenten aan om naar jou te komen met punten van aandacht, zo wordt evaluatie een continu dialoog.
- Besteed aandacht aan hoe studenten constructieve feedback aan jou en aan hun medestudenten kunnen geven.
- Maak de evaluatiemomenten zo concreet en specifiek mogelijk: algemene, niet-specifieke vragen kunnen makkelijk tot feedback leiden die te vaag blijft om bruikbaar te zijn.

Hoe organiseer ik dit?

- Stel de studenten een meerkeuzevraag welke je kunt koppelen aan de leerdoelen: *Zou je in de volgende bijeenkomst willen focussen op het oefenen van tentamenvragen of liever feedback krijgen op je opdracht?*
- Verdeel studenten in kleine groepen en vraag hen om een specifiek onderwerp te evalueren zoals de discussie in de werkgroep of de begeleiding bij een opdracht. Je kunt ook punten bespreken die je samen met studenten bedenkt. Voorbeelden zijn: *Niet alle studenten lijken actief deel te nemen aan de discussie. Of: Meerdere studenten sturen me dezelfde vraag via de mail. Hoe zouden we dit anders kunnen organiseren?* De resultaten van de evaluatie in kleinere groepen kunnen vervolgens plenair besproken worden. Of vraag de studenten om de resultaten aan jou te geven en kom de volgende bijeenkomst terug op de veranderingen die je wilt doorvoeren.
- Laat studenten een **tip** en een **top** op een plakmemo schrijven en verzamel deze op een flip-over. Je kunt verschillende categorieën of vragen op de flipover schrijven om te voorkomen dat de feedback te algemeen blijft (zoals 'teveel literatuur' of 'ik wil meer feedback').

Aan het eind van een vak

Door de evaluatie van het vak als een continu dialoog te benaderen zal de UvA Q voor de studenten niet zomaar uit het niets komen. Je kunt de eerdere momenten waarin je het vak met de studenten besproken hebt kort herhalen. *Hebben de veranderingen bijgedragen aan het leerproces van de studenten? Kwam het vak overeen met de verwachtingen?* Door tijdens de laatste bijeenkomst zo terug te blikken op het vak creëer je voor de studenten een duidelijke en constructieve context om de UvA Q in te vullen. Laat studenten de UvA Q tijdens de laatste bijeenkomst van het vak invullen. Dit heeft een positieve invloed op het aantal studenten dat de evaluatie invult en maakt de resultaten relevanter.